

Nr 1387

av fru Marklund m. fl.
angående undervisningen vid Samernas folkhögskola.

I statsverkspropositionens bilaga 10 betonas att "det är angeläget att Samernas folkhögskola får möjligheter att fortsätta och vidareutveckla sitt arbete". Denna uppfattning har också kommit till uttryck i sameutredningen och fått enhälligt stöd hos remissinstanserna. Likaså har utredningens förslag till utformning av kursverksamheten vid skolan fått starkt stöd vid remissbehandlingen.

Mot den bakgrunden är departementschefens anslutning till SÖ:s dimensioneringsförslag, som innebär 3 110 elevveckor, svårförståelig. Detta förslag bygger på bedömningen "att den grupp varur sökande med intresse för samiska ämnen kan väntas komma, är både begränsad och vikande". Mot detta står att skolan nu, utbyggd, bedriver en verksamhet om ca 3 600 elevveckor. Sameutredningen rekommenderar 3 400 elevveckor och anför att en ökad volym av verksamheten skulle medföra ett intensivare utnyttjande av resurserna, vilket i sin tur skulle innebära att de hittills årliga driftunderskotten kunde undvikas.

Det paradoxala i propositionens förslag är att samtidigt som man rekommenderar en utveckling och utbyggnad av skolans verksamhet vill man sätta ett tak för denna och tar därvid till så lågt att inte ens nuvarande kursvolym kan hållas.

Den i propositionen rekommenderade dimensioneringen måste innebära en nedskärning av verksamheten. Detta måste då gå ut över antingen vinterkurserna eller den ämneskursverksamhet som gett skolan dess profil. Om nedskärningen drabbar den långa vinterkursen, som f. n. har 75 elever, minskar förutsättningarna för en god pedagogisk verksamhet. Skolan kan inte fastanställa fler än tre lärare, och så få kan givetvis inte täcka alla de ämnen som förekommer på en folkhögskola.

Går prutningen i stället ut över ämneskursverksamheten, minskar förutsättningarna för den genuint samiska verksamheten liksom förutsättningarna för skolan att sprida en alltmer efterfrågad information *utåt* om samernas situation. På senare tid har skolan på ämneskurserna haft deltagare från massmedia, olika statliga institutioner och andra folkhögskolor.

Det finns skäl i att beakta det förhållandet att folkhögskolorna i Norrbotten har en hög intagningskapacitet om man jämför med landet som helhet. Men det kan ändå inte vara rimligt att fastslå en kursvolym för en skola som enligt uttalade önskemål bör utvecklas. Därför bör frågan om verksamhetens dimensionering stå öppen tills vidare.

För specialkursen i samisk och nordisk slöjd föreslås i propositionen en lärartäthet som motsvarar relationstalet 4,0. Denna kurs finns ännu bara på planeringsstadiet, och skolledningen uppger att man ännu inte vet om den går att arrangera. Från skolans synpunkt vore det viktigare att få möjlighet att räkna med detta lärartäthetstal åtminstone för undervisningen i sameslöjd och i samiska språk. De korta slöjdkurserna, i vilka det ofta förekommer deltagare från Norge och Finland, liksom slöjdundervisningen i vinterkurserna är från lärarsynpunkt mycket arbetskrävande, eftersom det är fråga om så många slag av slöjdteknik. Därför krävs en hög grad av individualisering.

Skolans kurser i samiska språk är de enda i landet. Undervisningen sker i lule-, nord- och sydsamiska. Många elever är äldre och kan varken skriva eller läsa sitt modersmål. Ofta måste undervisningsmaterialet framställas på skolan, och behovet av individualiserad undervisning är också i det här fallet mycket stort. Relationstalet 4,0 måste därför få tillämpas också i språkundervisningen.

Med stöd av det anförda föreslås

1. att riksdagen med avslag på förslag i statsverkspropositionen bilaga 10 om en dimensionering av verksamheten vid Samernas folkhögskola till 3 110 elevveckor beslutar att låta frågan om kursvolym stå öppen tills vidare, samt
2. att relationstalet 4,0 för lärartäthet fastställs för såväl slöjd- som språkundervisning.

Stockholm i januari 1974

EIVOR MARKLUND (vpk)

ALF LÖVENBORG (vpk)

JOHN TAKMAN (vpk)

INGA LANTZ (vpk)